

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
UL. KS. A. KOZIELKA 2, 44 – 190 KNURÓW

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie
w roku 2021

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie jest jednostką organizacyjną Gminy Knurów funkcjonującą w oparciu o statut nadany mu przez Radę Miasta Knurów uchwałą nr LI/779/10 z dnia 20.10.2010 r. z późniejszymi zmianami.

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie realizował zadania wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 615);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1976 z późn.zm.)
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 201 nr 209 poz. 1245);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 11100 z późn.zm., z 2022 r. poz. 91);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329);
- Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dn. 22.09.2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598);
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 734);
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- Ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1787);
- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1744);
- Zarządzenia nr 521/BWP/2017 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 12.12.2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wydawania Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów oraz warunków korzystania z uprawnień przez posiadaczy Kart;
- Zarządzenia nr 471/MOPS/2019 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 06.12.2019 r. w sprawie zmiany określenia szczegółowych zasad wydawania Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów oraz warunków korzystania z uprawnień przez posiadacza/y Kart;

- Zarządzenia nr 365/MOPS/2021 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 05.10.2021 r. w sprawie: zmiany „Regulaminu wydawania i korzystania z Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów”, stanowiącego Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 521/BWP/2017 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 12.12.2017 r.
- Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz., 1781);
- i innych.

Zestawienie Tabel

Tabela nr 1: Wykonanie budżetu w poszczególnych rozdziałach w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie w 2021 r.	3
Tabela nr 2: Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w latach 2019 – 2021	5
Tabela nr 3: Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w 2021 r.	6
Tabela nr 4: Dane za 2021 r. dot. osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej	10
Tabela nr 6: Świadczeniobiorcy i wydatki na świadczenia rodzinne w 2021 r.	16

STRUKTURA WYDATKÓW ZA 2021 ROK

W roku 2021 budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie wynosił **56.648.852,44 zł** w tym na zadania własne 7.234.928,57 zł + 255.625,77 zł (Europejski Fundusz Społeczny), na zadania zlecone 49.158.298,10 zł.

Tabela nr 1: Wykonanie budżetu w poszczególnych rozdziałach w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie w 2021 roku.

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85195	Pozostała działalność	3.177,76	2.365,56

Dział 852 – Pomoc społeczna

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85202	Domy pomocy społecznej	1.290.890,00	1.283.219,21
85203	Ośrodki wsparcia	953.077,00	823.276,52
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	25.700,00	24.828,40
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	763.700,00	644.683,14
85216	Zasiłki stałe	345.000,00	337.641,34
85219	Ośrodki pomocy społecznej	2.645.545,98	2.500.597,81
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	229.981,00	217.704,68
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	256.401,00	256.394,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	120.000,00	96.745,30
85295	Pozostała działalność – w tym:	635.851,00	559.395,63
	Wspieraj Seniora	3.000,00	0,00
	Senior+	106.800,00	106.800,00
	CWIS – EFS (w tym środki własne 25.747,19)	308.176,00	281.372,96
	Wydatki bieżące	217.875,00	171.222,67

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	34.309,00	29.249,92

Dział 855 - Rodzina

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85501	Świadczenie wychowawcze	39.983.434,00	39.794.695,26
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	9.516.695,55	9.448.407,95
85503	Karta Dużej Rodziny	1.231,00	1.231,00
85504	Wspieranie rodziny	91.468,25	86.437,00
85508	Rodziny zastępcze	306.000,00	298.956,32
85510	Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych	189.000,00	187.052,18
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	56.448,00	55.971,22

Miejski ośrodek pomocy Społecznej w Knurowie działa w następujących lokalizacjach:

- Siedziba: 44-190 Knurów, ul. Ks. A. Koziółka 2
- Punkt terenowy: 44-193 Knurów: ul. Staszica 1
- Ośrodek Wsparcia: 44-190 Knurów, ul. 1 Maja 45
- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych: 44-190 Knurów, ul. Dworcowa 33.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmują następujące obszary:

Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń

Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń realizuje głównie zadania związane z:

1. Udzielaniem świadczeń pieniężnych, w szczególności w formie:
  - zasiłków stałych,
  - zasiłków okresowych,
  - zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych,
2. Udzielaniem świadczeń niepieniężnych, m. in. w postaci:
  - pracy socjalnej,
  - interwencji kryzysowej,
  - usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania i ośrodkach wsparcia,
  - posiłku (obiady dla dzieci w szkołach i przedszkolach, gorący posiłek dla dorosłych),
  - schronienia,
  - skierowania i opłacania pobytu w domach pomocy społecznej,
  - sprawienia pogrzebu.
3. Obsługą administracyjną, tj. m. in.: przygotowaniem decyzji administracyjnych, zaświadczeń, potwierdzaniem wniosków o dodatki mieszkaniowe.
Pomoc głównie adresowana jest do osób i rodzin, których dochody nie przekraczają ustawowego kryterium dochodowego.

Tabela nr 2: Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w latach 2019 – 2021

Wysokość przyznanych świadczeń	Wydatkowane środki w latach		
	2019	2020	2021
Ogółem, w tym:	2.344.187,00 zł	2.414.292,00 zł	2.604.185,00 zł
W ramach zadań zleconych	23.001,00 ~0,98%	21.878,00 ~0,91%	23.667,00 ~0,91%
W ramach zadań własnych	2.321.186,00 ~99,02%	2.392.414,00 ~99,09%	2.580.518,00 ~99,09%

W 2021 roku decyzją administracyjną przyznano świadczenia dla 468 osób z 307 rodzin, w których było 618 osób w rodzinach.

- Pracą socjalną objęto 954 osoby z 468 rodzin,
- Interwencją kryzysową objęto 525 osób ze 174 rodzin,

- Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 648 osób z 227 rodzin,
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych – 114,
- Liczba wywiadów środowiskowych będących podstawą do wydania decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń z pomocy społecznej – 919.

Poza tym pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe na potrzeby innych Ośrodków, Działu Świadczeń Rodzinnych i Działu Świadczeń Wychowawczych, wywiady tzw. alimentacyjne, wywiady pozwalające ustalić kwalifikację do Programu Operacyjnego pomoc Żywnościowa POPŻ (pomoc żywnościowa FEAD). W 2021 r. przeprowadzono ok. 248 takich wywiadów.

Tabela nr 3: Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	214	421
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	68	73
Potrzeba ochrony macierzyństwa	59	267
- w tym wielodzietność	35	178
Bezrobocie	116	272
Niepełnosprawność	188	334
Długotrwała lub ciężka choroba	273	471
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	120	381
- w tym: rodziny niepełne	65	200
rodziny wielodzietne	15	81
Przemoc w rodzinie	110	375
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	110	270
Narkomania	11	34
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	3	9
Sytuacja kryzysowa	173	524
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

Tut. MOPS realizuje wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Realizacja programu odbywa się poprzez opłacanie obiadów dla dzieci w szkołach i przedszkolach, wydawanie gorących posiłków w ośrodku wsparcia dla osób kwalifikujących się do ich przyznania, wypłacanie świadczeń pieniężnych dla osób, które z różnych przyczyn nie mogą korzystać z gorącego posiłku.

Dane liczbowe dotyczące realizacji programu dożywiania:

W 2019 r. programem dożywiania objęto	–	337 osób
W 2020 r. programem dożywiania objęto	–	338 osób
W 2021 r. programem dożywiania objęto	–	260 osób
w tym z posiłku korzystało	–	142 osoby
Łączny koszt realizacji programu w 2021 r.	–	102.406,25 zł
w tym: – środki własne	–	42.405,25 zł (41,41%)
– dotacja	–	60.000,00 zł (58,59%)

W okresie nauczania zdalnego spowodowanego stanem epidemii na terenie kraju, dzieci nie korzystały z obiadów w szkołach. Rodziny, których dochód wraz ze świadczeniami wychowawczymi nie przekroczył 150% kryterium dochodowego, zamiast obiadów miały wypłacane świadczenia pieniężne.

Bezdomność

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, należy udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym.

W dniu 23 grudnia 2020 r. w wyniku przetargu nieograniczonego, zostały zawarte umowy na świadczenie usług w postaci zapewnienia schronienia wraz z gorącym posiłkiem dla bezdomnych mężczyzn oraz kobiet a także schronienia wraz z całodziennym wyżywieniem dla osób bezdomnych w schronisku z usługami opiekuńczymi na okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.

Osoby bezdomne (kobiety i mężczyźni) z terenu Knurowa były kierowane do schroniska dla osób bezdomnych w Niewieszy ul. Leśna 4 prowadzonego przez Fundację "Zacisze Grażyny". Na podstawie zawartych umów (wraz z aneksem) tut. MOPS pokrył koszty pobytu wraz z gorącym posiłkiem w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. w łącznej kwocie 239.522,00 zł, w tym: dla 44 bezdomnych mężczyzn w wysokości 209.231,00 zł oraz dla 7 bezdomnych kobiet w wysokości 30.291,00 zł.

Osoby bezdomne wymagające usług opiekuńczych były kierowane na podstawie zawartej umowy i aneksów do dwóch placówek prowadzonych przez Akademię Innowacji Społecznych tj. Schroniska z Usługami Opiekuńczymi w Gwizdaju, ul. Al. Jana Pawła II 3a oraz Schroniska z Usługami Opiekuńczymi w Nizinach, Niziny 66a, 28-142 Tuczępy. Tutejszy Ośrodek pokrył koszty pobytu wraz z całodziennym wyżywieniem w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. dla 4 mężczyzn w łącznej kwocie 62.985,00 zł. Ponadto jeden z mężczyzn przebywających w placówce w Gwizdaju w okresie IX – X 2021 r. opłacany miał pobyt zasiłkami celowymi – łącznie na kwotę 2.523,80 zł.

Dodatkowo jeden bezdomny mężczyzna został zabezpieczony w placówkach całodobowych interwencyjnie, koszty jego pobytu były pokrywane zasiłkami celowymi – łącznie w kwocie 13.505,00 zł (w tym 630,00 zł w schronisku dla osób bezdomnych w Będzinie oraz 12.875,00 zł w Domu opieki „Kana” w Cieszynie).

W związku z łamaniem regulaminu i braku możliwości przyjęcia do schroniska w ramach podpisanej umowy jeden bezdomny mężczyzna w okresie od I-V 2021 r. przebywał w Schronisku im. św. Jana Pawła II w Rybniku. Koszty pobytu opłacone przez tutejszy Ośrodek wyniosły 2.423,36 zł.

Ponadto biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia schronienia dla kobiet w ciąży oraz matek z dziećmi tutejszy MOPS zobowiązany był do pokrywania kosztów pobytu w placówkach udzielających tej formy schronienia tj. w Schronisku Fundacji Dobrego Pasterza w Wiśle Małej. Łącznie z tej formy schronienia skorzystała 1 kobieta oraz 2 dzieci, koszt wyniósł 19.092,00 zł.

Łączny koszt zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych w 2021 r. (zasiłki celowe i faktury z przetargu) opłacony przez tutejszy MOPS wyniósł 340.051,16 zł. Była to pomoc dla 58 osób, w tym 48 mężczyzn, 8 kobiet i 2 dzieci.

FEAD

Gmina Knurów uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 (POPŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Celem tego programu jest udzielenie wsparcia w postaci pomocy żywnościowej osobom tego potrzebującym. Partnerem w realizacji Programu POPŻ na terenie naszej Gminy jest Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Knurowie.

Realizacja Podprogramu rozpoczęła się w styczniu 2021 roku. W ramach tego Podprogramu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie wydał łącznie 187 skierowań dla osób samotnych lub rodzin, w których było łącznie 508 osób.

Zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MRPiPS) kryterium uprawniające do otrzymania karty wzrosło do 220% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tj. 1.542,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.161,60 zł dla osoby w rodzinie.

Prace społeczno-użyteczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie koordynował i czynnie uczestniczył w realizacji prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Knurów. Do prac społecznie użytecznych mogą być kierowane tylko osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2021 r. MOPS Knurów przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach listę z uzupełnieniem w łącznej liczbie 17 osób bezrobotnych, które w dniu tworzenia listy mogły być skierowane do prac społecznie użytecznych.

Zgodnie z porozumieniem dotyczącym wykonywania prac społecznie użytecznych, prace powinny być wykonywane na 5 miejscach (w 5 różnych placówkach). W okresie od 01.03.2021 r. do 30.11.2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie skierował 5 osób.

Działania związane z ogłoszonym na terenie kraju stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2

Od marca 2020 r. tut. MOPS podejmował wiele działań na rzecz mieszkańców Knurowa, związanych z rozpowszechnianiem się wirusa SARS-CoV-2 w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby COVID -19 oraz wywołanych nią sytuacji kryzysowych.

Od początku trwania pandemii do nadal każdego dnia (łącznie z sobotami, niedzielami i świętami) w godzinach 7³⁰ – 19⁰⁰ pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie pełni dyżur telefoniczny w celu udzielania niezbędnych informacji osobom, które potrzebują pomocy, zwłaszcza ludziom starszym, samotnym, niepełnosprawnym. W ramach dyżuru udzielano informacji wszystkim mieszkańcom, podejmowane były liczne działania, m. in. na rzecz osób odbywających lub wymagających odbycia kwarantanny lub izolacji.

Pracownicy socjalni udzielali wieloaspektowej pomocy wszystkim mieszkańcom Knuruwa, szczególnie osobom przebywającym na kwarantannie. Była to m. in. pomoc w postaci:

- zapewnienia miejsca odbycia dobrowolnej kwarantanny osobom bezdomnym, które wymagały skierowania do schroniska dla osób bezdomnych,
- zapewnienie całodziennego wyżywienia przygotowywanego w Ośrodku Wsparcia dostarczanego przez funkcjonariuszy Ochotniczej Straży Pożarnej, osobom i rodzinom, które nie mogły sobie tego zabezpieczyć przebywając na kwarantannie
- skierowanie i dostarczenie żywności w ramach FEAD,
- pomoc w zrobieniu i dostarczeniu zakupów,
- pomoc w realizacji recept i dostarczeniu leków z apteki,
- pomoc w zakupie i dostarczeniu posiłków z punktów sprzedaży posiłków,
- pomoc psychologiczna
- pomoc w załatwieniu e-porad lekarskich,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w postaci wyprowadzania psa osób przebywających na kwarantannie (współpraca z wolontariuszami)
- pomoc w załatwianiu terminów szczepień oraz transportu osobom tego wymagającym
- udzielanie wieloaspektowej informacji wszystkim mieszkańcom.

Realizacja rządowego programu „Wspieraj seniora”

W październiku 2020 r. wszedł w życie rządowy program „Wspieraj Seniora”. Jest to program wsparcia na rzecz Seniorów (osób w wieku 70 + lub w szczególnych przypadkach poniżej 70 roku życia), którzy w obowiązującym stanie epidemii (ogłoszonej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2) zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia dotyczy w szczególności robienia zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmującym artykuły podstawowej potrzeby. Może dotyczyć także pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, wyprowadzaniu psa na spacer, dostarczaniu ciepłych posiłków z lokalu gastronomicznego.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” została uruchomiona infolinia, na którą zgłaszają się osoby potrzebujące oraz wolontariusze gotowi do świadczenia pomocy. Dodatkowo Seniorzy mają możliwość zgłoszenia potrzeby pomocy w ramach Programu bezpośrednio w Ośrodku Pomocy Społecznej (z pominięciem telefonu na infolinię). Ośrodek Pomocy Społecznej ma obowiązek codziennego monitorowania i obsługiwanie zgłoszeń z infolinii.

Obserwuje się jednak, że w celu skorzystania z pomocy, znacznie częściej seniorzy zgłaszają się bezpośrednio do pracowników socjalnych tutaj. MOPS i są obsługiwani zgodnie z ich potrzebami. Mając na uwadze określony zakres podmiotowy i przedmiotowy ww. Programu oraz niewielką liczbę osób, której udzielono pomocy kwalifikującej się do kryteriów określonych Programem, można stwierdzić, że Seniorzy z terenu Knuruwa, którzy nie mają zapewnionej pomocy ze strony osób bliskich są zabezpieczeni, gdyż korzystają z zakresu świadczeń oferowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie, w tym usług opiekuńczych oraz pracy socjalnej. W związku ze stworzonymi wcześniej rozwiązaniami systemowymi, działającymi w mieście, nie było potrzeby korzystania z dotacji budżetu państwa na realizację programu.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej należy świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Realizatorem w/w usług w 2021 r., wyłonionym w wyniku ogłoszonego konkursu ofert, był Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach Oddział Rejonowy w Knurowie ul. Wilsona 10. W 2021 roku z powyższego wsparcia skorzystało 68 osób. Liczba godzin zrealizowanych usług opiekuńczych wyniosła 8567 godzin. Nie odnotowano zapotrzebowania na specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie pielęgnacji. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wynosił 27,00 zł. Łączny koszt zadania - biorąc pod uwagę liczbę zrealizowanych usług i koszt jednej godziny - wyniósł 231.309,00 zł.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób ze szczególnymi potrzebami są świadczeniami wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i są zadaniem zleconym i finansowanym przez administrację rządową. Zasady odpłatności i zakres oddziaływań określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22.09.2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2021 r. powyższe zadanie realizował jeden wykonawca wyłoniony w trybie zapytania ofertowego. W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. koszt 1 godziny wynosił 37 zł. Łącznie zrealizowano 173 godziny usług, koszt zadania wyniósł 6.401,00 zł (bez uwzględnienia odpłatności osób korzystających z w/w usług). Z tego rodzaju wsparcia skorzystały 4 osoby.

Domy Pomocy Społecznej

Dom pomocy społecznej jest placówką świadczącą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Świadczenie to należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym. W 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 46 mieszkańców Knuruwa, a liczba świadczeń wyniosła 486. Zgodnie z uregulowaniami prawnymi do odpłatności za pobyt domu pomocy społecznej w pierwszej kolejności zobowiązany jest jego mieszkaniec, następnie jego małżonek, zstępni i wstępni, a w przypadku niemożności pokrycia pełnych kosztów utrzymania - gmina, która wydała decyzję o skierowaniu. Osoby spokrewnione za pobyt swojego członka rodziny w domu pomocy społecznej wnoszą na podstawie umów zawartych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Łączna kwota wniesiona przez członków rodziny wyniosła 102.129,33 zł natomiast wydatki poniesione przez Gminę – 1.283 219,21 zł (po uwzględnieniu odpłatności mieszkańca DPS oraz wpłat od osób zobowiązanych do partycypacji w kosztach jego pobytu w DPS).

Tabela nr 4: Dane za 2021 r. dot. osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej

Liczba osób umieszczonych w DPS w 2021 r.	Liczba wydanych decyzji kierujących do DPS	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS na dzień 31.12.2021 r.
8	6	0

Punkt Informacyjny dla Osób z Niepełnosprawnością

Działania realizowane w ramach Punktu Informacyjnego dla Osób z niepełnosprawnością zmierzają do podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, jak również zwiększenia aktywizacji osób w szeroko pojętym życiu społecznym. Realizacja tego zadania odbywa się głównie w działaniach informacyjnych, które dotyczą wyjaśnień istoty niepełnosprawności, oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby z niepełnosprawnością. W ramach swoich zadań pracownik socjalny wydawał m.in. niezbędne wnioski do uzyskania pomocy w ramach PFRON oraz wnioski do uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Punkt to także miejsce gdzie można było otrzymać ulotki, broszury tematyczne, oraz bieżące informacje dotyczące niepełnosprawności otrzymywane z innych instytucji. W zakresie swoich zadań podejmowano współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz organami ustawowo zobligowanymi do wsparcia osobom z niepełnosprawnością. Efektem współpracy była wzajemna wymiana informacji oraz współuczestnictwo w różnego rodzaju imprezach. Wszystkie współdziałania miały w swoim założeniu eliminację zjawiska niechęci czy wrogości do osób z niepełnosprawnością, które są przyczyną ich społecznej alienacji. W 2021 r. MOPS kontynuował kampanię społeczną pn. "Koperta Życia".

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"- edycja 2021 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

W 2021 r. Gmina Knurów przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"- edycja 2021 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Zgodnie z założeniem Programu wprowadzenie usługi asystenta ma zwiększyć szanse osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Program był skierowany do dzieci *do 16 roku życia* z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W okresie od czerwca do grudnia 2021 r. z usług asystenckich skorzystały 22 osoby. Zatrudniono 15 asystentów, którzy zrealizowali 5477 godzin usług. Łączna kwota środków finansowych przeznaczona na realizację Programu wyniosła 225.424,25 zł. Całość zadania została sfinansowana ze środków finansowych Funduszu Solidarnościowego.

W 2021 roku złożono wniosek o przystąpieniu do Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2022. Realizacja Programu przez tut. MOPS będzie kontynuowana.

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa "- edycja 2021 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

W 2021 r. Gmina Knurów po raz kolejny przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2021. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniami równoważnymi.

Program był realizowany w dwóch formach:

- 1) opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- 2) opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu całodobowego w innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu

W okresie od czerwca do grudnia 2021 r. z usług w ramach opieki wytechnieniowej w formie dziennej skorzystało 6 osób, natomiast w formie całodobowej 5 osób. Do realizacji Programu zatrudniono łącznie 7 opiekunów. W ramach opieki dziennej zrealizowano łącznie - 1172 godziny, a całodobowej - 58 dni. Kwota środków finansowych przeznaczona na realizację usług w ramach opieki dziennej wyniosła 47.817,60 zł, a w ramach opieki całodobowej - 35.494,86 zł. Całość zadania została sfinansowana ze środków finansowych Funduszu Solidarnościowego .

W 2021 roku złożono wniosek o przystąpieniu do Programu "Opieka wytechnieniowa" - edycja 2022. Realizacja Programu przez tut. MOPS będzie kontynuowana.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pieczy zastępczej nałożone na gminę, m.in. prowadząc pracę z rodziną w formie wsparcia asystenta rodziny, monitorując funkcjonowanie placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz współfinansując pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W roku 2021 tutejszy Ośrodek zatrudniał trzech asystentów rodziny, dwóch na umowę o pracę, jednego na umowę zlecenie. Ich wsparciem zostało objętych 40 rodzin, w których przebywało łącznie 140 osób, w tym 78 dzieci. W 10 przypadkach były to rodziny wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wskazane przez pracowników socjalnych w celu zapobiegnięcia umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej oraz 30 rodzin którym Sąd nakazał współpracę z asystentem rodziny.

Zgodnie z ustawą pracownik socjalny zauważając występujące w rodzinie problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi może wnioskować o przyznanie asystenta rodziny jako działania profilaktyczne przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Zadanie to realizowane jest na bieżąco w miarę pojawiających się potrzeb.

Praca asystenta rodziny polega na:

1. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
2. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
3. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
4. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
5. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
6. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

W roku 2021 asystent rodziny zakończył pracę z 11 rodzinami: w 6 przypadkach było to spowodowane osiągnięciem zakładanych celów działania, w 3 przypadkach zaprzestaniem współpracy przez rodzinę, w 2 przypadkach ze względu na brak efektów.

W 2021 roku sfinansowano pobyt 63 dzieci w rodzinach zastępczych oraz pobyt 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Za pobyt tych dzieci zapłacono łącznie kwotę 486.008,50 zł. Koszt pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wyniósł 187.052,18 zł, a w rodzinach zastępczych – 298.956,32 zł.

W 2021 roku w gminie działała tylko jedna świetlica - bł. Edmunda Bojanowskiego prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP. Z ich usług skorzystało 59 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nadal prowadzi pracę z rodzinami biologicznymi, których dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej oraz z rodzinami wykazującymi dysfunkcje w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych w celu ewentualnego powrotu zabezpieczonego dziecka do rodziny biologicznej. Przy założeniu, że rodzina podejmie współpracę i wypełni zobowiązania będzie możliwy powrót do rodziny biologicznej.

Punkt Interwencji Kryzysowej

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) przeznaczony dla osób przeżywających poważne i bolesne doświadczenia, dotyczących w szczególności:

- problemu przemocy w rodzinie,
- uzależnienia, współuzależnienia,
- problemów w funkcjonowaniu rodziny, konflikty, rozpad więzi,
- problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą,
- przeżyć traumatycznych, żaloby, choroby członka rodziny, itp.

Formy pracy:

- doradztwo i poradnictwo (konsultacje bezpośrednie lub telefoniczne),
- pomoc socjalna, pomoc prawna,
- pomoc pedagogiczna,
- krótkoterminowa terapia psychologiczna indywidualna,
- rozmowy mediacyjne w konflikcie,
- interwencja w miejscu pobytu,
- interwencja w przypadkach konieczności zabezpieczania dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,
- działania profilaktyczne, tj. przekazywanie wiedzy i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- grupa wsparcia dla rodziców (Treningi Umiejętności Rodzicielskich),
- grupa wsparcia dla osób doznających przemocy,
- warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy.

W roku 2021 roku:

- ze wsparcia PIK skorzystały 524 osoby (liczba rodzin: 173).
- udzielono pomocy 169 dzieciom.
- działaniami terapeutycznymi objęto 435 osób w 151 rodzinach.

Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej prowadzą Treningi Umiejętności Rodzicielskich, które uczą poprawnych relacji w rodzinie, jak rozmawiać, wychowywać i mądrze kochać swoje dzieci.

Z powodu pandemii covid 19 – spotkania z rodzicami rozpoczęły się we wrześniu 2021 r. Na chwilę obecną są kontynuowane – tematyczne spotkania odbywają się raz w tygodniu.

Ponadto PIK realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- powoływanie grup roboczych składających się z przedstawicieli instytucji i służb społecznych, np. pracownicy MOPS, PIK, GKRPA, PCPR, funkcjonariusze Policji, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, pracownicy opieki zdrowotnej, itp.;
- podejmowanie i monitorowanie wspólnych działań w ramach procedury Niebieskiej Karty, w celu przerwania czynnej przemocy;
- wielospecjalistyczna diagnoza problemu w rodzinie;
- tworzenie planu pracy z rodziną i jego realizacja;
- współpraca z osobą doznającą przemocy;
- rozmowy z osobą stosującą przemoc, dokonanie zobowiązań;
- zapobieganie dalszej dysfunkcji rodzin.

W roku 2021:

- działaniami grup roboczych objętych było 111 rodzin – mieszkańców Gminy Knurów;
- powołano 70 grup roboczych, zaś 41 grup roboczych prowadzono na podstawie wniosków sporządzonych w roku 2020;
- odbyły się 164 spotkania, w których brali udział przedstawiciele różnych służb i instytucji tj. MOPS – Punkt Interwencji Kryzysowej, Policja, Służba Zdrowia, Oświata, Gminna Komicja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Sąd Rejonowy w Gliwicach - w celu ustalenia i realizowania planu pomocy dla rodziny;
- zakończono 76 procedur Niebieskiej Karty, z czego 52 z powodu ustania przemocy w rodzinie a 24 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

W przypadku gdy w rodzinie, znajdowały się małoletnie dzieci a występował problem przemocy lub niewydolność opiekuńczo-wychowawcza – składany był wniosek do Sądu Rejonowego w Gliwicach, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich – o wgląd w sytuację małoletnich. W roku 2021 sporządzono 39 takich wniosków.

Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knurowie, uczestnicząc w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w grupach roboczych monitoruje udział osób uzależnionych oraz współuzależnionych i skierowanych do Punktu Konsultacyjnego na rozmowy z terapeutą.

Ośrodek Wsparcia

Ośrodek Wsparcia jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie. Stanowi on środowiskową formę pomocy dziennego pobytu, przeznaczoną dla osób wymagających uzasadnionej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zlokalizowany jest w Knurowie przy ul. 1 Maja 45. Czynny jest w dni robocze, od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00

W ramach Ośrodka Wsparcia funkcjonuje:

1. **Dzienny Dom „Senior +”** w roku 2021 realizował zadania zleczone w ramach Modułu II-go Programu Wieloletniego „Senior +” na lata na lata 2021-2025. Dom zapewnił wsparcie osobom nieaktywnym zawodowo powyżej 60 roku życia, które ze względu na wiek wymagały wsparcia i częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Na wykonanie zadania publicznego realizowanego w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025 (Edycja 2021) otrzymano dotację budżetową w wysokości 106.800,00 zł.

Cele i zadania działalności Domu obejmują: zapewnienie Seniorom wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, zwiększenie integracji społecznej środowiska Seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych, zwiększenie zaangażowania Seniorów w życie społeczności lokalnej oraz promowanie aktywnego starzenia się. Służy to przeciwdziałaniu marginalizacji osób starszych oraz budowaniu ich świadomości bycia aktywnym członkiem społeczności lokalnej. Założone cele realizowane są dzięki ofercie terapeutycznej, rehabilitacyjnej, społeczno – kulturalnej, profilaktyce zdrowotnej oraz pomocy socjalnej. Ponadto zajęcia mają na celu zagospodarowanie czasu wolnego, organizację życia bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania, pobudzanie aktywności społecznej, twórczej i życiowych, rozwijanie indywidualnych predyspozycji. Placówka prowadzi wsparcie metodami pracy indywidualnej i grupowej. Zatrudnia psychologa, instruktora terapii zajęciowej, fizjoterapeutę oraz pracownika socjalnego. Udział w zajęciach Dziennego Domu „Senior+” służy zwiększaniu integracji społecznej, utrzymaniu zdrowych relacji społecznych z jednostką i grupą oraz rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych oraz sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Z usług Dziennego Domu „Senior +” w 2021 r. skorzystało 29 osób, wśród których 27 uczestników, to osoby z orzeczoną niepełnosprawnością w różnym stopniu, w tym również wykazujące zakłócenia czynności psychicznych.

W związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, w terminach: 01.01.2021 r. do 03.05.2021 r.- Dzienny Dom „Senior+” miał zawieszoną działalność. W tym czasie części osobom wydawano posiłki i utrzymywano kontakt telefoniczny z podopiecznymi celem monitorowania ich kondycji psychicznej i fizycznej. Działalność wznowiono 04.05.2021 r. Prowadzono wówczas zajęcia w zaostrzonym reżimie sanitarnym – seniorzy uczęszczali na zajęcia na dwie zmiany: ranną i popołudniową.

W związku z powyższym w okresie zawieszenia działalności nie wykorzystano pełnej kwoty dotacji rządowej przyznanej, na zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. Dotację w kwocie 9.256,00 zł zwrócono do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

2. Punkt wydawania posiłków pełni kilka funkcji. Jest to miejsce spożywania posiłków, pomieszczenie ogólnodostępne dla Uczestników Dziennego Domu „Senior+”.

W 2021 r. wydawane były cztery rodzaje posiłków: śniadania, obiady i kolacje dla pensjonariuszy Ośrodka Wsparcia oraz gorący posiłek dla klientów MOPS, którzy własnym staraniem nie byli w stanie zapewnić sobie posiłku.

W 2021 roku z obiadów w skorzystało 84 osoby (w tym 43 osobom dostarczono posiłki do miejsca zamieszkania, 29 osób to Uczestnicy Dziennego Domu Senior+); natomiast z gorącego posiłku skorzystało 19 osób.

Dostarczenie posiłków dla 43 mieszkańców miasta jest to bardzo ważna funkcja punktu wydawania posiłków przy OW. Wyżej wymienione osoby są to osoby niepełnosprawne, często starsze, którym dostarczenie posiłku pozwala na pozostanie w ich naturalnym środowisku domowym, bez konieczności umieszczenia, np. w domu pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez dostarczenie posiłków zachowuje kontakt i monitoruje osoby korzystające z tej formy pomocy.

3. Punkt do utrzymania higieny osobistej dostępny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 15.00 do 16.00. Prawo do bezpłatnego skorzystania z urządzeń do utrzymania higieny osobistej w Ośrodku Wsparcia, mają wskazani przez pracownika socjalnego Klienci pomocy społecznej, którzy nie mają odpowiednich warunków sanitarnych w miejscu swojego zamieszkania.

4. Kluby samopomocowe – w 2021 r. nie prowadzono zajęć w ramach Klubu Samopomoc.

W kolejnych latach Ośrodek Wsparcia planuje kontynuować dotychczasowe działania, gdyż istnieje duże zainteresowanie mieszkańców Knurowa na ofertą proponowaną przez Ośrodek Wsparcia. Ma to szczególnie wyraz w okresie pandemii: pensjonariusze Dziennego Domu „Senior+” są zainteresowani szybkim powrotem do tradycyjnych zajęć, zaś posiłki dla potrzebujących przygotowywane są na bieżąco. Dodatkowo, na podstawie zgłoszenia - wsparciem w formie całodziennego wyżywienia, Ośrodek Wsparcia obejmuje również osoby przebywające na kwarantannie, które nie miały możliwości wyżywienia we własnym zakresie.

Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych

Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych realizuje pomoc w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków, świadczeń opiekuńczych, zasiłków dla opiekuna, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz udzielaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów szkół.

W roku 2021 r. w ww. dziale złożono łącznie 1225 wniosków, w tym 1009 wniosków o świadczenia rodzinne, 179 wniosków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 37 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego. W związku ze złożonymi wnioskami wydano:

- 1092 decyzji przyznających,
- 115 decyzji odmownych,
- 401 decyzji zmieniających.
- 250 decyzji uchylających.

Tabela nr 5: Świadczeniobiorcy i wydatki na świadczenia rodzinne w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota Świadczeń	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	1 033 447	9 253
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	496 992	4 549
2.1	Urodzenia dziecka	34 804	38
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	45 333	122
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	125 901	693
2.4	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	160 559	1 776
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	54 377	530
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego w tym „zerówki”	50 886	974
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	25 132	416
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0	0

2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	25 132	416
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	176 000	176
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	2 072 766	9 605
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	2 880 399	1 471
6.	Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	29 760	48
7.	Świadczenia rodzicielskie	803 955	859
8.	Razem	7 493 319	25 961

W związku z ustawą z 04.04.2014 r. o ustaleniu i wypłacie **zasiłków dla opiekunów**, która ustaliła zasady i wypłatę zasiłków osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 01.07.2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, w 2021 r. wypłacono 16 świadczeń na łączną kwotę **9.507,00 zł**.

Dla wnioskodawców opiekujących się osobami niepełnosprawnymi (pobierającymi świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów) były opłacane składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na kwotę 548.008,00 zł oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne na łączną kwotę 55.972,00 zł (łącznie 603.980,00 zł).

W 2021 r. wszystkie osoby, które pobierają świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekuna otrzymały informacje roczne ZUS RMUA o zapłaconych przez organ właściwy składkach ZUS.

Dnia 27.10.2021 r. ogłoszono informację w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski o wysokości świadczenia pielęgnacyjnego z 1.970 zł na 2.119 zł. W związku z powyższym dla wszystkich uprawnionych do ww. świadczenia wydano decyzje zmieniające.

Fundusz Alimentacyjny

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na ogólną kwotę 956.244,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są dla 172 rodzin. W 2021 r. Ośrodek otrzymał kwotę 610.120,93 zł tytułem wyegzekwowanych przez komornika należności od dłużników alimentacyjnych. Ponadto prowadzone były działania wobec dłużników alimentacyjnych przebywających na terenie gminy Knurów oraz wobec dłużników z innych gmin których wierzycielki korzystały ze świadczeń na terenie naszej gminy.

Tutejszy Ośrodek zgłosił do Biura Informacji Gospodarczej należności alimentacyjne dla 394 dłużników zobowiązanych wobec Gminy Knurów. W ramach tego postępowania skierowano wnioski do Starostwa Powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy dla dłużnika alimentacyjnego, występowano również z wnioskiem do Powiatowego Urzędu Pracy o zarejestrowanie i aktywizację zawodową, przeprowadzono 32 wywiady alimentacyjne z dłużnikami i odebrano od nich oświadczenia majątkowe.

Złożono 2 wnioski do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego oraz 146 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie alimentacji na podstawie przepisu art. 209 § 3 k.k. w związku z przepisem art. 304 § 2 k.p.k.

Wydano 8 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ponadto wobec dłużników nie posiadających stałego miejsca zamieszkania na bieżąco ustalano miejsce jego zameldowania poprzez kierowanie wniosków do Komorników Sądowych i Urzędu Miasta.

W ramach prowadzonego postępowania prowadzono stałą współpracę z różnymi instytucjami m.in. Komornikami Sądowymi, Sądem Rejonowym, Sądem Okręgowym, Policją, Prokuraturą Rejonową, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym w Gliwicach, Zakładami Karnymi, innymi ośrodkami zajmującymi się powyższymi sprawami zmierzającymi do skuteczności egzekucji przyznanego wyrokiem sądu świadczenia alimentacyjnego

Stypendia Szkolne

W ramach pomocy materialnej dla uczniów w 2021 r. złożono 37 wnioski o przyznanie stypendium szkolnego.

Ogółem wydatki poniesione na realizację ww. świadczeń wyniosły – 29.249,92 zł w tym: środki własne gminy – 5.849,98 zł; dotacja z budżetu państwa – 23.399,94 zł.

Program „Czyste powietrze”

Program Czyste Powietrze to ogólnopolski program wsparcia finansowego na wymianę źródeł ciepła. Program dla właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych oferuje dotację na wymianę źródła ciepła oraz prace związane z termomodernizacją. Od 21.10.2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje nowe zadanie w zakresie wydawania zaświadczeń o dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze” – 29 Zaświadczeń.

Program „Rodzina 500 plus” - Świadczenia wychowawcze, Świadczenie „Dobry Start”

Wnioski o świadczenie wychowawcze oraz wnioski o ustalenie prawa do świadczenia Dobry Start można było składać online przez stronę Ministerstwa Rodziny empatia.mrpips.gov.pl, przez bankowość elektroniczną lub przez portal PUE ZUS, a od 1 sierpnia drogą tradycyjną (papierową), czyli osobiście w MOPS Knurów w biurze obsługi klienta (parter) lub za pośrednictwem poczty.

Przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczą przyznania świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł miesięcznie na każde dziecko do dnia ukończenia 18 roku życia, bez kryterium dochodowego oraz warunku zasądzenia alimentów dla osób samotnie wychowujących dzieci. W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. obowiązywały dwa okresy zasiłkowe 2019/2021 (obowiązywał do dnia 31.05.2021 r.) oraz 2021/2022 (01.06.2021 r. do 31.05.2022 r.)

W 2021 r. w Gminie Knurów:

- na wypłatę świadczeń wychowawczych przeznaczono kwotę 39.466.292,00 zł;
- wpłynęło 5004 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z czego 4347 wniosków złożono drogą elektroniczną, a 657 wniosków złożono w tut. MOPS w formie papierowej (wydane informacje o przyznaniu świadczenia obowiązywały do 31.05.2021 r. oraz na kolejny okres zasiłkowy czyli od 01.06.2021 r. do 31.05.2022 r.);
- liczba objętych programem rodzina 500 + to 7.032 dzieci;
- wypłacono ogółem 79.370 świadczeń dla 4.630 rodzin.

Od 01.01.2022 r. zgodnie z Ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 poz.1981) wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składać można do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyłącznie drogą elektroniczną natomiast zgodnie z wcześniej wydanymi informacjami, zgodnie z którymi prawo do świadczenia wychowawczego przyznano do 31.05.2021 r. Organy właściwe tj. Gminy realizują wypłatę tych świadczeń do końca okresu zasiłkowego 2021/2022.

Karta Seniora

Każdy Senior, który skończył 60 lat może bezpłatnie otrzymać Kartę Seniora, przystępując do programu Ogólnopolskiej Karty Seniora – edycja lokalna w Gminie Knurów. Przedmiotowa karta jest bezpłatna i pozwala na uzyskanie wielu zniżek dla posiadaczy kart. W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie wydał 71 Karty Seniora.

Karta Dużej Rodziny

Program Karta Dużej Rodziny (KDR) ma na celu propagowanie polityki rodzinnej. Uzyskanie Karty Dużej Rodziny jest bezpłatne i uprawnia do korzystania z ulg i bonifikat cenowych na towary i usługi oferowane przez Partnerów Programu dla rodzin wielodzietnych (3+). Karta Dużej Rodziny funkcjonuje zarówno w instytucjach publicznych, jak i w prywatnych firmach. Obecnie o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą wnioskować również rodzice oraz opiekunowie prawni dorosłych dzieci pod warunkiem, że w przeszłości mieli na swoim utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci.

Mieszkańcy Knurowa mogą wnioskować o wydanie KDR w następujący sposób:

- składając wniosek w formie papierowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie, bądź przesyłając taki wniosek do tut. MOPS drogą pocztową;
- wypełnić elektroniczny formularz Wniosku poprzez portal Emp@tia (wniosek musi zostać podpisany podpisem elektronicznym).

W 2021 roku:

- złożono 115 Wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny (w tym 36 wnioski drogą elektroniczną);
- przyznano 296 Kart Dużej Rodziny (w tym 294 w formie tradycyjnej i elektronicznej, zaś 2 Karty wyłącznie w formie elektronicznej).

Projekt: „CENTRUM WSPARCIA INICJATYW SPOŁECZNYCH”

W zakresie projektu pn. Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych w 2021 r. były realizowane następujące formy wsparcia:

- pomoc asystenta rodziny – wsparciem objęto 8 rodzin;
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne typu pedagogicznego i psychologicznego wsparciem objęto 27 osób/rodzin plus otoczenie;
- mediacje rodzinne - wsparciem objęto 17 osób/ rodzin plus otoczenie;
- trening kompetencji i umiejętności życiowych - wsparciem objęto 16 osób;
- terapia rodzinna – wsparciem objęto 15 osób/rodzin
- profilaktyka uzależnień - wsparciem objęto 10 osób;
- pomoc prawna - wsparciem objęto 47 osób/rodzin;
- warsztaty poświęcone higienie osobistej - wsparciem objęto 8 osób;

- warsztaty dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - wsparciem objęto 8 osób;
- spotkania grupy wsparcia po warsztatach p/przemocy w rodzinie - wsparciem objęto 11 osób plus otoczenie
- warsztaty dla samotnych matek - wsparciem objęto 8 osób;
- spotkania grupy samopomocowej „samotne matki”- wsparciem objęto 10 osób;
- trening zastępowania agresji - wsparciem objęto 8 osób;
- dietetyk - wsparciem objęto 15 osób;
- logopeda- wsparciem objęto 7 osób;
- działania animujące i promowanie zdrowego stylu życia - wsparciem objęto 23 os plus 106 osób z otoczenia
- indywidualna rehabilitacja w domu chorego (w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dn. 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, zgodnie z zaleceniami lekarskimi) - preferowane były osoby których dochód nie przekracza 100% właściwego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej - wsparciem objęto 13 osób;
- sąsiedzkie usługi opiekuńcze – przyznane dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu których dochód nie przekraczał 150% właściwego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej - wsparciem objęto 2 osób;
- Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych - wsparciem objęto 22 os plus otoczenie.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych na terenie rewitalizowanym dla min. 50 osób poprzez utworzenie i prowadzenie Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.

W projekcie uczestniczyły osoby zamieszkujące na terenie Gminy Knurów, w tym na obszarze rewitalizacji, przeżywające różne trudności życiowe, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Łącznie w projekcie wzięło udział 81 osób (56 Kobiet, 25 Mężczyzn) w tym 22 os. z niepełnosprawnościami; zachowano proporcję 53% osób z terenu rewitalizacji, 47 % spoza terenu rewitalizacji.

Uczestnikom zapewnione zostało wsparcie w formie zajęć zarówno grupowych prowadzonych metodą warsztatową, jak również indywidualne wsparcie specjalistyczne. Zainicjowano także zupełnie nowe, nie realizowane do tej pory przez tut. Ośrodek formy zajęć m.in. zajęcia wzmacniające, prozdrowotne, prowadzone w taki sposób, aby każdy mógł rozwijać swoje talenty, trenować i zyskiwać energię przy dobrej zabawie np. w formie: aerobiku, fitnessu, wyjść na siłownię zewnętrzną, nordic walkingu, gier zespołowych, joggingu, wycieczek rowerowych.

Łączna wartość zrealizowanego projektu wyniosła: 486.572,10 zł, w tym:

- kwota dofinansowania ze środków europejskich: 413.586,28 zł;
- kwota dofinansowania ze środków dotacji celowej: 38.925,77 zł;
- wkład własny: 34 060,05 zł.

Powyższe działania są nadal kontynuowane. Wprowadzono nową usługę - psychologa dziecięcego. Planuje się także wprowadzenie nowych programów – w zależności od ogłaszanych konkursów i potrzebowania.